

DECLARACIÓN DE PRAGA

/ Cara o Área da Educación Superior Europea Declaración do encontro dos Ministros Europeos en funcións da Educación Superior /

Praga | 19 de maio do 2001

Transcorridos dous anos da Declaración de Bolonia e tres da Declaración Da Sorbona, os Ministros Europeos en funcións de educación superior, representando a 32 signatarios, reuníronse en Praga para estudar o desenvolvemento atinxido e para establecer enderezos e prioridades do proceso para os anos vindeiros. Os Ministros reafirmaron o seu compromiso co obxectivo de establecer o Área de Educación Superior de Europa para o ano 2010. A elección de Praga para celebrar este encontro é un símbolo da súa intención para involucrar a toda Europa no proceso, á vista da ampliación da Unión Europea.

Os Ministros deron a benvida e examinaron o informe “Fomentando o Proceso de Bolonia” comisionado polo grupo de seguimento e atoparon que os obxectivos establecidos na Declaración de Bolonia foron amplamente aceptados e utilizados como base para o desenvolvemento da educación superior pola maioría dos asinantes así como tamén por universidades e outras institucións de educación superior.

Os Ministros reafirmaron que os esforzos para promover a mobilidade deben continuar para posibilitar aos estudantes, profesores, investigadores e persoal administrativo beneficiarse da riqueza do Área de Educación Superior de Europa incluíndo os seus valores democráticos, diversidade de culturas e linguas e a diversidade dos sistemas de educación superior.

Os Ministros tomaron nota da Convención das institucións de educación superior europea, que se celebrou en Salamanca os días 29 e 30 de marzo, e das recomendacións da Convención de Estudiantes Europeos, celebrada en Göteborg os días 24 e 25 de marzo, e apreciaron a participación activa da Asociación Universitaria Europea (EUA) e das Unións Nacionais de Estudiantes en Europa (ESIB) no proceso de Bolonia. Eles notaron e apreciaron máis as outras moitas iniciativas para levar o proceso máis aló. Os ministros tamén tomaron nota da axuda constructiva da Comisión Europea.

Os Ministros observaron que as actividades recomendadas na Declaración acerca de estrutura das titulacións foron intensamente e amplamente tratadas na maioría dos países. Especialmente apreciaron como avanza o traballo na garantía da calidade. Os Ministros recoñeceron a necesidade de cooperar para dirixir os retos, que son froito da educación transnacional.

Tamén recoñeceron a necesidade dunha perspectiva de aprendizaxe de longa duración na educación. Mais accións seguindo os seis obxectivos do proceso de Bolonia.

Exposta a Declaración de Bolonia, os Ministros afirmaron que a construción do Área de Educación Superior Europea é unha condición para mellorar o atractivo e a competitividade das institucións de educación superior en Europa. Eles sosteñen a idea de que a educación superior habería de ser considerada un ben público e permanece e permanecerá como responsabilidade pública (regulacións etc.), e que os estudantes son plenos membros da comunidade de educación superior. Desde este punto de vista, os Ministros comentaron o proceso como segue:

ADOPCIÓN DUN SISTEMA DE NIVEIS LEXIBLES E COMPARABLES

Os Ministros alentaron fortemente ás universidades e a outras institucións de educación superior para que tomen unha vantaxe total da existente lexislación nacional e das ferramentas europeas propostas para facilitar recoñecemento profesional e académico das unidades do curso, graos e outros galardóns, tal que os cidadáns poidan efectivamente empregar as súas cualificacións, competencias e xeitos ao longo do Área de Educación Superior Europea. Os Ministros apelaron ás organizacións existentes e ás redes tales como NARIC e ENIC para promover, a un nivel europeo, nacional e institucional, un simple, eficiente e claro recoñecemento que reflecta a diversidade subxacente das cualificacións.

ADOPCIÓN DUN SISTEMA BASEADO ESENCIALMENTE EN DOUS CICLOS PRINCIPAIS

Os Ministros advertiron con satisfacción que o obxectivo dunha estrutura de niveis baseada en dous ciclos principais, articulando a educación superior en estudos de diplomatura (pregrao) e licenciatura (postgrao), foi abordada e discutida. Algúns países xa adoptaron esta estrutura e algúns outros están considerándoa con grande interese. É importante sinalar que en moitos países os graos de licenciatura e mestría, ou comparable a dous graos de ciclo, poden ser obtidos en universidades ao igual que noutras institucións de educación superior. Os programas que conducen a un título poden, e en verdade deberían, ter diferentes orientacións e varios perfís para acomodar unha diversidade de necesidades individuais, académicas e de praza laboral tal e como se concluíu no seminario de Helsinki nas titulacións universitarias (Febreiro do 2001).

ESTABLECEMENTO DUN SISTEMA DE CRÉDITOS

Os Ministros fixeron fincapé en que, para unha maior flexibilidade nos procesos de aprendizaxe e cualificación, é necesaria a adopción de pedras angulares comúns de cualificacións, sostidas por un sistema de créditos tal como o ECTS ou un que sexa compatible co ECTS, proporcionando tanto funcións de trasferibilidade como de acumulación. Conxuntamente cos sistemas que garanten a calidade recoñecida mutuamente tales amaños facilitarán o acceso de estudantes ao mercado laboral europeo e mellorarán a compatibilidade, o atractivo e a competitividade da educación superior europea. O uso xeralizado de tal sistema de créditos e do Suplemento do Diploma fomentará o progreso nesta liña.

PROMOCIÓN DA MOBILIDADE

Os Ministros reafirmaron que o obxectivo de mellorar a mobilidade de estudantes, profesores, investigadores e persoal ad-

ministrativo, como se estableceu na Declaración de Bolonia, é de suma importancia. Polo tanto, eles confirmaron o seu compromiso de reivindicar a eliminación de tódolos obstáculos para o libre movemento de estudantes, profesores, investigadores e persoal administrativo e fixeron énfase na dimensión social da mobilidade. Tomaron nota das posibilidades da mobilidade ofertada polos programas da Comunidade Europea e o avance adquirido neste campo, por exemplo, na emisión do Plano de Acción de Mobilidade referendado polo Consello Europeo en Niza no ano 2000.

PROMOCIÓN DA COOPERACIÓN EUROPEA NA GARANTÍA DE CALIDADE

Os Ministros recoñeceron o papel vital que xogan os sistemas que garanten a calidade en asegurar os estándares da alta calidade e en facilitar a comparabilidade das cualificacións en toda Europa. Eles tamén fomentaron unha cooperación máis cercana entre redes que aseguren a calidade e o recoñecemento. Fixeron fincapé na necesidade dunha cercana cooperación europea e dunha mutua confianza nela e a aceptación de sistemas que aseguren a calidade nacional. Ademais animaron ás universidades e a outras institucións de educación superior a difundir exemplos da mellor práctica e a deseñar escenarios para unha aceptación mutua de mecanismos de avaliación e acreditación/certificación. Os Ministros apelaron ás universidades e a outras institucións de educación superior, a axencias estatais e á Rede Europea de Garantía de Calidade na Educación Superior (ENQA), en cooperación cos corpos correspondentes doutros países que non son membros de ENQA, a colaborar no establecemento dun marco de traballo común de referencia e a difundir a mellor práctica.

PROMOCIÓN DAS DIMENSIONS EUROPEAS EN EDUCACIÓN SUPERIOR

Para reforzar máis as dimensións importantes de Europa da educación superior e da posibilidade dos licenciados de conseguir traballo, os Ministros apelaron ao sector de a educación superior para incrementar o desenvolvemento dos módulos, cursos e currículums a tódolos niveis con contido “europeo”, orientación ou organización. Isto concerne particularmente aos módulos, cursos e currículums de titulacións ofertados conxuntamente por institucións de diferentes países e que conducen a unha titulación recoñecida. Adicionalmente os Ministros fixeron fincapé nos puntos seguintes:

APRENDIZAXE AO LONGO DE TODA A VIDA

O aprendizaxe ao longo de toda a vida é un elemento esencial do Área de Educación Superior Europea. na Europa futura, construída sobre unha sociedade e economía baseadas no coñecemento, as estratexias do aprendizaxe de toda a vida son necesarias para encarar os desafíos da competitividade e do uso de novas tecnoloxías e para mellorar a cohesión social, a igualdade de oportunidades e a calidade de vida.

INSTITUCIÓNS E ESTUDIANTES DE EDUCACIÓN SUPERIOR

Os Ministros subliñaron que a participación das universidades e doutras institucións de educación superior e dos estudantes como socios constructivos, activos e competentes no establecemento e conformación dun Área de Educación Superior Europea, é necesaria e benvida. As institucións demostraron a importancia que levan consigo para a creación dun Área de Educación Superior Europea eficiente, aínda diversificada e adaptable. Os Ministros tamén sinalaron que a calidade é a condición básica subxacente para a confianza, relevancia, mobilidade, compatibilidade e atractivo no Área de Educación Superior Europea.

Os Ministros expresaron a súa apreciación ás contribucións cara programas de estudo en evolución que combinan calidade académica coa relevancia cara a duradeira capacidade de obtención de emprego e pediron un papel proactivo continuado das institucións de educación superior.

Os Ministros afirmaron que os estudantes deberían participar niso e influenciar na organización e contido da educación nas universidades e noutras institucións de educación superior. Os Ministros tamén se reafirmaron na necesidade, requerida polos estudantes, de ter en conta a dimensión social no proceso de Bolonia.

PROMOCIONANDO O ATRACTIVO DO ÁREA DE EDUCACIÓN SUPERIOR EUROPEA

Os Ministros estiveron de acordo coa importancia de mellorar o atractivo da educación superior europea para estudantes de Europa e doutras partes do mundo. A lexibilidade e comparabilidade das titulacións na educación superior europea a nivel mundial habería de se mellorar perante o desenvolvemento dun marco de traballo común de cualificacións, así como mediante a garantía da calidade coherente e os mecanismos de acreditación/certificación e mediante redobrados esforzos de información. Os Ministros particularmente sinalaron que a calidade da educación superior e investigación é e debería ser un importante determinante do atractivo e competitividade internacionais de Europa. Os Ministros estiveron de acordo en que debería emprestarse máis atención ao beneficio dun Área de Educación Superior Europea con institucións e programas con diferentes perfís. Eles pediron un incremento da colaboración entre países europeos en relación ás posibles implicacións e perspectivas dunha educación transnacional.

SEGUIMIENTO CONTINUADO

Os Ministros se comprometeron a continuar a súa cooperación baseada nos obxectivos establecidos na Declaración de Bolonia, agregando as similitudes e beneficiándose das diferenzas entre culturas, linguas e sistemas nacionais, e facendo uso de todas as posibilidades da cooperación intergubernamental e do diálogo en curso coas universidades europeas e outras institucións de educación superior e organizacións de estudantes así como dos programas da Comunidade.

Os Ministros deron a benvinda aos novos membros que se unen ao proceso de Bolonia tras as solicitudes de Ministros que representan países para os que os programas da Comunidade Europea Sócrates e Leonardo da Vinci ou Tempus-Cards están abertos. Eles aceptaron solicitudes de Croacia, Chipre e Turquía. Os Ministros decidiron que un novo encontro de seguimento vai ter lugar na segunda metade do 2003 en Berlín para examinar o progreso e para fixar enderezos e prioridades para as próximas fases do proceso cara o Área de Educación Superior Europea. Eles confirmaron a necesidade dunha estrutura para a tarefa de seguimento, consistente nun grupo de seguimento e nun grupo preparatorio. O grupo de seguimento debería estar composto por representantes de tódolos asinantes, novos participantes e a Comisión Europea, e debería estar presidida pola Presidencia da UE dese momento. O grupo preparatorio debería estar composto por representantes dos países que representan os anteriores encontros de ministros e o próximo encontro de ministros, dous estados membros do UE e dous estados non membros do UE; estes últimos catro representantes serán escollidos polo grupo de seguimento. A Presidencia da UE dese momento e a Comisión Europea tamén serán parte do grupo preparatorio. O grupo preparatorio será presidido polo representante do país

que presente o seguinte encontro de ministros. A Asociación Europea de Universidades, a Asociación Europea de Institucións en Educación Superior (EURASHE), as Unións Nacionais de Estudiantes en Europa e o Consello de Europa haberían de ser consultados na seguinte tarefa de seguimento.

Para seguir o proceso, os Ministros alentaron ao grupo de seguimento a que organicen seminarios para explorar as seguintes áreas: cooperación en relación a acreditación e garantía de calidade, asuntos de recoñecemento e o uso de créditos no proceso de Bolonia, o desenvolvemento de graos de unión, a dimensión social, con atención específica aos obstáculos na mobilidade, e a ampliación do proceso de Bolonia, aprendizaxe de duración longa e compromiso estudiantil.